

# Kwaliteitswijzer Actief Burgerschap



# Inhoudsopgave

---

<b>Inhoudsopgave .....</b>	<b>2</b>
<b>Kwaliteitswijzer Actief Burgerschap .....</b>	<b>3</b>
1. Kwaliteitswijzer als opvolginstrument .....	3
2. Inschaling niveau .....	4
3. Conclusie .....	7

# Kwaliteitswijzer Actief Burgerschap

---

## 1. Kwaliteitswijzer als opvolginstrument

---

Een rijk leerklimaat voor burgerschap schep je niet enkel vanuit losstaande initiatieven, maar door doelgericht samen te werken en elkaar te inspireren. Daarom maken we van actief burgerschap een verbindende doelstelling voor alle scholen van het Stedelijk Onderwijs.

**9 kwaliteitscriteria** geven een inzicht in waar je als school staat. (1. visie, 2. bereik team, 3. betrokkenheid lerenden, 4. doelgerichtheid, 5. onderwijsleerpraktijk basisaanbod brede vorming, 6. onderwijsleerpraktijk verdiepend, 7. professionalisering, 8. samenhang andere beleidsdomeinen, 9. betrokkenheid buurt en ouders)

Het Stedelijk Onderwijs vraagt dat scholen groeien in de implementatie van Actief Burgerschap. Het is niet de bedoeling dat elke school integrale kwaliteit (niveau 4) scoort op elk domein. Het is wel de bedoeling om te groeien en deze groei zichtbaar te maken. Scholen moeten streven om **in 2025 op alle domeinen niveau 2 te scoren**.

- *Actiegericht: jullie werken aan AB via losstaande initiatieven en acties.*
- *Procesgericht: jullie denken in processen en AB wordt verwezenlijkt via een procesmatige aanpak.*
- *Systeemgericht: AB is verankerd op beleidsmatig niveau.*
- *Integrale kwaliteit: volledige, structurele implementatie in de gehele schoolwerking.*

**Elke school** moet tegen **december 2022 een BSA** in kaart brengen. De BSA gebeurt steeds samen met de netwerkdirecteur en/of team AB (workshop 'Samen beleid maken'). De resultaten waren opgenomen in het dashboard AB.

De netwerkdirecteur heeft de taak **om elk jaar een stand van zaken** op te maken per school.

Dit kan bijvoorbeeld adhv een gesprek met de directie en/of het beleidsteam waarbij de **9 kritische kenmerken** spontaan aan bod komen. **De netwerkdirecteur formuleert** in overleg met het beleid **een conclusie**. Deze informatie wordt teruggekoppeld aan het team AB zodat zij alle verslagen op Sharepoint en het dashboard AB kunnen plaatsen.

## 2. Inschaling niveau

actiegericht	procesgericht	stysteemgericht	integrale kwaliteit
<b>1. Plan, visie, prioriteiten</b> <i>Weet iedereen waarmee we bezig zijn en waarom dit belangrijk is?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele teamleden kennen het kader AB.</li> <li>• Leraren gaan er individueel mee aan de slag.</li> <li>• De school legt geen bewuste link naar AB-doelen in zijn beleidsplan.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school ontwikkelt een teamgedragen plan vanuit het kader AB.</li> <li>• De school bepaalt en formuleert prioriteiten en operationele doelen rond AB in het beleidsplan.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het hele team voelt een intrinsieke motivatie om AB schoolbreed uit te dragen.</li> <li>• Prioriteiten worden opgevolgd en bijgestuurd.</li> <li>• De school volgt jaarlijks operationele doelen op en formuleert nieuwe acties.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school past haar visie consequent aan aan de veranderende noden en behoeften in de grootstedelijke samenleving.</li> <li>• De school (her)bepaalt strategische doelstellingen met oog op groei en innovatie.</li> </ul>
<b>2. Bereik team</b> <i>Is iedereen mee met het verhaal en ondernemen we vanuit een brede gedragenheid stappen om vooruitgang te boeken?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele teamleden zijn bewust bezig met (aspecten van) burgerschapseducatie.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het volledige team kent het kader AB en weet dat AB als een rode draad doorheen de schoolwerking en vakken aan bod komt.</li> <li>• Er is een groep trekkers om AB schoolbreed uit te dragen.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het hele team is betrokken bij de AB-werking.</li> <li>• Alle leraren realiseren AB-doelen in de lessen en in vakdoorbrekende activiteiten.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het hele team is doordrongen van de AB-werking.</li> <li>• Het hele team neemt actief deel aan activiteiten binnen en buiten hun lessen om de school en de wereld te verbeteren.</li> </ul>
<b>3. Betrokkenheid lerenden</b> <i>Krijgen de lerenden een actieve rol in dit verhaal? Worden zij voldoende gestimuleerd om dit op te nemen?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Leerlingen voelen dat er acties zijn die verband houden met thema's en inhouden van AB.</li> <li>• Leerlingen worden niet actief betrokken bij het uitwerken van burgerschapsthema's.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Leerlingen krijgen de kans om zich te verdiepen en actief te participeren aan burgerschapsthema's.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Leerlingen worden sterk gestimuleerd om verdiepende acties te ondernemen.</li> <li>• Leerlingen krijgen een actieve rol in de schoolontwikkeling.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Leerlingen zijn drijvende kracht achter de AB-werking.</li> <li>• Leerlingen zetten acties op ter verbetering van de school, de buurt en de wereld op basis van wat ze op school leren.</li> </ul>

4. Doelgerichtheid			
<i>Weten we waar we naartoe werken en staan we stil bij de progressie die we boeken?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele leerkrachten formuleren leereffecten van hun lessen en activiteiten op de burgerschapscompetenties van lerenden.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school vertrekt van prioritaire AB-leerdoelen voor leerlingen, team en beleid bij de ontwikkeling van een schoolbreed AB-verhaal.</li> <li>• De school zoekt manieren om de schoolwerking en de groei in burgerschapscompetenties te evalueren en te borgen.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school bepaalt samenhangende prioritaire leerdoelen rond AB voor de lerenden, de leerkrachten en de school.</li> <li>• De school evalueert de schoolwerking, brengt de groei in burgerschapscompetenties systematisch in kaart, borgt en zoekt naar verbetering</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school monitort consequent AB-leereffecten voor leerlingen, team en beleid.</li> <li>• De school stemt de prioritaire leerdoelen en succesfactoren rond AB flexibel af op de veranderende prioriteiten en de maatschappelijke tendensen.</li> </ul>
5. Onderwijsleerpraktijk: basisaanbod (brede vorming), begeleiding en leer- en leefomgeving			
<i>Realiseren wij als team een volledige, samenhangende en evenwichtige vorming voor al onze lerenden op het vlak van Actief Burgerschap?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Leerkrachten realiseren op individuele basis de eindtermen.</li> <li>• De school organiseert occasioneel burgerschapsinitiatieven met effect op de leer- en leefomgeving.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school maakt goede afspraken over een samenhangend en evenwichtig AB-curriculum.</li> <li>• De school creëert een positieve en stimulerende leer- en leefomgeving.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school ontwikkelt samenhangend en evenwichtig curriculum met concrete leerlijnen AB en borgt de impact op de ontwikkeling van lerenden.</li> <li>• De school biedt motiverende oefenkansen in de leer-en leefomgeving.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school heeft een dynamisch, volledig en samenhangend curriculum met leerlijnen AB.</li> <li>• De school creëert een ondersteunende, waardevolle en motiverende leer- en leefomgeving, die de lerenden maximaal ondersteunt in zelfontwikkeling.</li> <li>• De school zoekt zelfstandig naar innovatieve projecten en trajecten.</li> </ul>
6. Onderwijsleerpraktijk: verdieping			
<i>Krijgen de lerenden voldoende kansen om zich via geïntegreerde leerervaringen te verdiepen in een relevante selectie van burgerschapsthema's, en zo cruciale kennis, vaardigheden en attitudes te ontwikkelen?</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele leerkrachten werken verdiepend rond AB in lessen.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De leerkrachten in sleutelvakken in het curriculum zijn zich bewust van hun potentiële impact en verwerken verdiepende leerervaringen in hun lessen.</li> <li>• De schoolorganisatie (lestijden, vakken, themadagen, projectweken, ...) bieden occasioneel ruimte aan verdiepende leereffecten.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alle leerkrachten geloven dat ze impact hebben op de AB-vorming van lerenden en passen verdiepende leerervaringen toe.</li> <li>• Een evenwichtige schoolorganisatie (lestijden, vakken, themadagen, projectweken, ...) is hierbij een ondersteunende hefboom.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alle leerkrachten zijn AB-rolmodel en passen principes van kwalitatieve en verdiepende burgerschapsvorming consequent toe.</li> <li>• De schoolorganisatie (lestijden, vakken, themadagen, projectweken, ...) biedt hierbij optimale structurele ondersteuning.</li> </ul>

## 7. Inbedding in beleid en organisatie: professionalisering

*Werken we als team doelbewust aan onze competenties om lerenden?*

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enkele leraren volgen opleidingen rond (aspecten van) AB.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school ontwikkelt een strategie om de expertise van leerkrachten rond (deelaspecten van) AB te versterken.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school stemt haar professionaliseringsbeleid af op de professionele noden en aanwezige expertise van het team inzake AB.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school heeft een doordacht professionaliseringsbeleid waarin alle kennis wordt verspreid en geborgd in het team.</li> <li>• Leerkrachten nemen zelf initiatief om zich te professionaliseren inzake AB en expertise te delen.</li> </ul>
---	---	---	--

## 8. Inbedding in beleid en organisatie: samenhang met andere beleidsdomeinen

*Zijn we in staat om AB te integreren in alle relevante domeinen van de schoolwerking?*

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er is geen of beperkte afstemming tussen AB-thema's in het schoolbeleid (beleid inzake zorg, duurzaamheid, anti-pest, gelijke kansen, taal, tucht, sociale thema's...).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school legt verbanden tussen relevante AB-thema's en andere beleidsdomeinen en expliciteert vervolgens deze aan het team, en indien van toepassing de lerenden en hun ouders.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school streeft een totaalaanpak na rond AB in relevante beleidsdomeinen.</li> <li>• AB is een essentieel onderdeel van de kwaliteitsontwikkeling op school.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school linkt en integreert de thema's en principes van AB op een duurzame manier in alle relevante beleidsdomeinen.</li> </ul>
---	--	--	--

## 9. Betrokkenheid buurt en ouders

*Zijn er voldoende leer- en participatiekansen bij ouders en bij de buurt om mee het project van de school te ondersteunen?*

<ul style="list-style-type: none"> <li>• De ouders worden geïnformeerd over de AB-activiteiten op school.</li> <li>• De buurt wordt occasioneel bezocht in het AB-leerproces.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ouders kunnen zich actief inzetten in de AB-werking van de school.</li> <li>• Leerkrachten hebben de reflex om voor AB-activiteiten contact te zoeken met de lokale context.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ouders zijn sterk betrokken bij de AB-werking op school.</li> <li>• Er is een dynamische interactie tussen de school en de relevante buurtpartners.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De school <b>is een</b> dynamische speler in de buurt en versterkt buurtbewoners, ouders, <b>leerlingen</b> in hun gemeenschapsvorming vanuit een focus op het leerproces van de leerlingen.</li> </ul>
--	--	---	--

### 3. Conclusie

---

Schoolnaam:

Netwerkdirecteur:

Datum:

#### Inschaling per kwaliteitscriterium

1. *Actiegericht: jullie werken aan AB via losstaande initiatieven en acties.*
2. *Procesgericht: jullie denken in processen en AB wordt verwezenlijkt via een procesmatige aanpak.*
3. *Systeemgericht: AB is verankerd op beleidsmatig niveau.*
4. *Integrale kwaliteit: volledige, structurele implementatie van AB in de gehele schoolwerking.*

Kwaliteitscriterium	Inschaling (kies voor 1,2,3 of 4)
1. Plan, visie, prioriteiten	
2. Bereik team	
3. Betrokkenheid lerenden	
4. Doelgerichtheid	
5. Onderwijsleerpraktijk: basisaanbod (brede vorming), begeleiding en leer- en leefomgeving	
6. Onderwijsleerpraktijk: verdieping	
7. Inbedding in beleid en organisatie: professionalisering	
8. Inbedding in beleid en organisatie: samenhang met andere beleidsdomeinen	
9. Betrokkenheid buurt en ouders	

*Waar zijn we reeds sterk in? Wat doen we al heel goed?*

*Op welke criteria willen we inzetten? Op welke domeinen willen we ons nog verder versterken?*

*Vragen naar ondersteuning (voor team AB of andere begeleiding)*